

Zápis z Inspirační exkurze určené pro zastupitele obcí a jejich knihovníky – Obecní knihovna Ostopovice, Obecní knihovna Mokrá-Horákov, Městská knihovna Šlapanice

Datum: 24. 4. 2026

Místo konání: Obecní knihovna Ostopovice, Obecní knihovna Mokrá-Horákov, Městská knihovna Šlapanice

Přítomni:

Zastupitelé obcí:

Kostice – místostarostka Vladimíra Požgayová, Lanžhot – radní Jana Malá, zastupitel Marek Uhlíř, Lednice - místostarosta Zdeněk Loukota, Moravský Žižkov – místostarosta Jaroslav Čech, Morkůvky – starostka Brigita Petrášová, Vranovice – starostka Šárka Novotná, radní Martina Ježová

Za knihovny regionu:

Lenka Grůzová (Bořetice), Magda Růžičková (Drnholec), Jarmila Létalová, Svatava Helešicová (Hrušky), Petra Lízalová (Ivaň), Taťána Rosochová (Kobylí), Ivana Rampáčková (Kostice), Jana Fořtová Torňošová (Ladná), Jitka Petrlová (Lanžhot), Irena Nováková (Lednice), Ilona Salajková, Jana Malinová (Mikulov), Petra Bartošová, Zdeňka Šlichtová (Tvrdonice), Marie Drábková (Velké Bílovice), Miroslava Čápková (Vranovice)

Za MěK Břeclav:

Jitka Burešová, Helena Buršíková, Katarína Příbylová, Radana Denemarková, Petra Křížová, Magdalena Poláchová, Veronika Portlová, Soňa Piškulová

V pátek **24. dubna 2026 proběhla inspirační knihovnická exkurze určená knihovníkům** našeho břeclavského regionu, ale také **zastupitelům obcí a měst**, kteří mají možnost významně ovlivňovat rozvoj svých knihoven. Z celkového počtu 32 účastníků se akce zúčastnilo 8 zastupitelů. Jejich účast nás velmi potěšila, zároveň však věříme, že podobná zkušenost by byla přínosem pro ještě více představitelů samospráv. Jeden den věnovaný poznání moderních a aktivních knihoven totiž může přinést mnoho podnětů pro další rozvoj vlastní obce.

Cílem exkurze bylo ukázat **tři mimořádně inspirativní knihovny** Jihomoravského kraje – Obecní knihovnu Ostopovice, Obecní knihovnu Mokrá-Horákov a Městskou knihovnu Šlapanice. Výběr nebyl náhodný. Nešlo pouze o knihovny s bohatou činností, ale především o místa, kde dlouhodobě funguje kvalitní spolupráce mezi knihovnou a vedením obce či města.

Již během cesty do první knihovny byli účastníci přivítáni a seznámeni s programem dne. V autobuse zaznělo **úvodní slovo o smyslu exkurze** – navštívit knihovny, které umí pracovat nejen s knihami, ale také s komunitou, veřejným prostorem a spoluprací se svými zřizovateli.

Pro uvolněnou atmosféru následovala **seznamovací hra**, při níž účastníci podle nápověd hádali jednotlivé knihovny našeho regionu. Tato aktivita vzbudila velký ohlas, pobavila celý autobus a zároveň připomněla pestrost a originalitu knihoven Břeclavska.

V 8:30 jsme navštívili **Obecní knihovnu Ostopovice**. Již při příjezdu bylo zřejmé, že nejde o běžnou malou obecní knihovnu. Moderní prostor, promyšlený vizuální styl a velmi živá atmosféra potvrzovaly, že knihovna je skutečným kulturním srdcem obce.

Knihovna byla slavnostně otevřena 5. října 2023 a během krátké doby své existence uspořádala více než 300 kulturních, vzdělávacích a komunitních akcí. Jen za poslední rok ji navštívilo přes 2 000 hostů nejen z Ostopovic, ale i z Brna a širšího okolí.

Hostitelé představili mimořádně pestrý program: veřejné debaty, scénická čtení, koncerty, filmové projekce, výstavy, workshopy i aktivity pro děti. Do Ostopovic přijíždějí výrazné osobnosti kulturního i veřejného života, například Anna Šabatová, Silvie Lauder, Daniel Prokop, Jan Grolich, herec Jiří Dvořák či světově uznávaný fotograf Martin Parr.

Knihovna se aktivně zapojuje do komunitního života obce, spolupracuje se školou i spolky a nabízí pravidelné kroužky a vzdělávací programy. Za svou práci získala v roce 2024 titul **Komunitní knihovna Jihomoravského kraje** v kategorii obcí do 3 000 obyvatel a v roce 2025 zvítězily Ostopovice v soutěži Zelená obec roku v kategorii **Sociální počin roku**.

Ocenili jsme i vzdálenou účast pana starosty, který byl v tu dobu ve vlaku na služební cestě. Ač bylo připojení místy nestabilní, bylo vidět, že knihovnu dlouhodobě podporuje a vnímá ji jako důležitou součást veřejného života.

V 10:15 následovala návštěva **Obecní knihovny Mokrý-Horákov**. Tato zastávka ukázala, že je knihovna významným centrem obce. Podílí se na vítání občánků, obecních slavnostech, pořádá besedy, výstavy a setkání. Poskytuje také právní a sociální poradenství, podporuje charitativní a dobročinné aktivity.

Velkým tématem prezentace byla **spolupráce knihovny s obcí**. Hostitelé zdůraznili, že obec a knihovna nejsou dva oddělené světy, ale **jeden společný příběh**. Fungující spolupráce stojí na důvěře, otevřené komunikaci, dlouhodobosti a prostoru pro iniciativu. Díky podpoře zřizovatele může knihovna růst, modernizovat se a přinášet obyvatelům skutečnou hodnotu.

Účastníci ocenili praktický a lidský přístup, kdy knihovna reaguje na reálné potřeby obyvatel a přirozeně propojuje generace.

Pan starosta je zářným příkladem toho, jak by mělo vedení obce podporovat svoji knihovnu.

Uvítali jsme i účast regionálních metodických pracovníků z Městské knihovny v Kuřimi a také slovo Věrky Konečné z MZK Brno.

Ve 12:00 nás čekal oběd v restauraci Bistro Park ve Šlapanicích, která je součástí **Městské knihovny Šlapanice**. Následovala komentovaná prohlídka knihovny s úvodním slovem pana místostarosty.

Šlapanice představily jiný model fungování knihovny – městskou instituci ve větším sídle, které je součástí brněnského zázemí. Knihovna zde pracuje s širším spektrem návštěvníků, větším provozem i vyššími nároky na služby, propagaci a organizaci akcí.

Přesto si zachovává lidský a otevřený charakter. Účastníci mohli sledovat nejen vybavení a služby, ale také způsob komunikace s veřejností, práci s různými cílovými skupinami a schopnost být ve městě viditelnou a důležitou institucí.

Během zpáteční cesty zaznělo závěrečné **shrnutí celého dne**. Tři navštívené knihovny byly rozdílné velikostí, prostředím i provozem, ale spojovalo je několik zásadních prvků: **aktivní lidé, důvěra zřizovatele, otevřenost veřejnosti a chuť dělat věci kvalitně a s přesahem**.

Každý účastník obdržel **dárkovou tašku** s drobnými pozornostmi – Inspirační deník pro zapisování poznatků z cesty, propisku, placku se jménem, funkcí a znakem obce, sněhové pusinky v barvách loga břeclovské knihovny a píšťalku vytištěnou na 3D tiskárně s logem knihovny.

Účastníci odjžděli velmi spokojení, plní inspirace, konkrétních nápadů a motivace pro vlastní práci. Exkurze ukázala, že kvalitní knihovna nemusí být otázkou velikosti obce ani rozpočtu, ale především lidí, podpory vedení a ochoty hledat nové cesty.

Věříme, že pokud bude akce pokračovat i v příštím roce, připojí se ještě více zastupitelů. Ti letošní se přesvědčili, že návštěva dobře fungujících knihoven skutečně stojí za to – a že **investice do knihovny je vždy investicí do života obce**.

Doprava na exkurzi byla hrazena společně – část nákladů uhradila Městská knihovna Břeclav, druhou část financoval Útvar regionálních služeb Městské knihovny Břeclav.

Zapsala Helena Buršíková